

12. Медведева І.Б. Діагностування безпеки промислового підприємства у тривірневій системі фінансових відносин : [монографія] / І.Б. Медведева, М.Ю. Погосова. – Х. : ХНЕУ, 2011. – 264 с.
13. Методология моделирования жизнеспособных систем в экономике : [монография] / [Ю.Г. Лысенко, В.Н. Тимохин, Р.А. Руденский и др.]. – Донецк : Юго-Восток, 2009. – 350 с.
14. Пономаренко В.С. Стратегічне управління підприємством / В.С. Пономаренко. – Харків : Основа, 1999. – 619 с.
15. Раевнева О.В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі : [монографія] / О.В. Раевнева. – Х. : ІНЖЕК, 2006. – 496 с.
16. Рогожин В.Д. Обґрунтування процесу прийняття управлінських рішень / В.Д. Рогожин, О.О. Затеїщикова // Економіка розвитку. – 2010. – № 2(54). – С. 24–28.
17. Сергієнко О.А. Просторово-динамічна оцінка та аналіз індикаторів конкурентоспроможності підприємств / О.А. Сергієнко, М.С. Татар. – Харків : Бізнес Інформ. – 2012. – № 4. – С. 41–46.

Олексюк Т. В.

Национальный технический университет
«Харьковский политехнический институт»

МЕХАНІЗМ ІНТЕГРИРОВАННИХ СОСТАВЛЯЮЩИХ СТРАТЕГИИ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЙ МАШИНОСТРОЕНИЯ

Резюме

Разработан механизм интегрированных составляющих стратегии управления финансовой безопасностью предприятий машиностроения. Обосновано, что синтез выделенных локальных составляющих механизма позволяет руководству предприятия своевременно производить и корректировать управленческие решения в зависимости от состояния финансовой безопасности и системы приоритетных стратегических интересов. Определено, что от степени согласованности структурных элементов механизма и адекватности конкурентным требованиям на рынке зависит результативность функционирования, способность системы управления обеспечивать финансовую безопасность и стабильность финансово-хозяйственной деятельности предприятий машиностроения в стратегической перспективе.

Ключевые слова: управление, стратегия управления, механизм, предприятия машиностроения, финансовая безопасность.

Oleksiuik T. V.

National Technical University
«Kharkiv Polytechnic Institute»

MECHANISM OF STRATEGY MANAGEMENT FINANCIAL SECURITY OF ENGINEER ENTERPRISE

Summary

In the article the mechanism of management strategies integrated components of financial security engineering enterprises were developed. It was proved that synthesis of the examined components of the local mechanism allows company management to produce timely and correct management decisions depending on the financial security system and the priority strategic interests. It was determined that the degree of coherence of its structural elements and adequacy requirements of competitive market depends on the efficiency of operation, the ability of management to ensure financial security and stability of financial and business engineering enterprises in strategic perspective.

Keywords: management, strategy of management, mechanism, engineering enterprises, financial security.

УДК 65.012.32

Перхач О. Л.

Национальный университет «Львівська політехніка»

СУТНІСТЬ, КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ КОНФЛІКТІВ

Досліджено сутність поняття «корпоративні конфлікти». Визначено критерії класифікації корпоративних конфліктів. Виявлено основні причини виникнення корпоративних конфліктів у сучасних умовах господарювання в Україні.

Ключові слова: конфлікт, корпоративний конфлікт, корпоративне управління, корпоративні відносини.

Постановка проблеми. Історія виникнення корпоративних конфліктів в Україні починається з моменту появи приватних підприємницьких структур на початку становлення незалежності держави. Цей період характеризувався недосконалим законодавством, а подекуди і його відсутністю, переділом власності і виникненням такого

явища, як рейдерство. Досі ці проблеми є актуальними та ускладнюються «процвітанням» корупції та відсутністю захисту прав приватної власності. Саме ці явища вплинули на рейтинг України за показником «захист міноритарних акціонерів» зі 107-го місця в 2014 р. до 109-го місця в 2015-му [1].

Корпоративні конфлікти є невід’ємною частиною ринкової економіки, навіть у розвинутих країнах з ефективною правовою системою. Однак в Україні корпоративні конфлікти часто виникають через зловмисні незаконні дії акціонерів або менеджерів компаній. Ці процеси стають підґрунтям незаконного заволодіння майном або «недружнього» поглинання підприємств. Проблема розвитку корпоративних конфліктів набуває особливої гостроти та актуальності в сучасній Україні, оскільки це впливає на загальний інвестиційний клімат в країні, бізнес-активність суб’єктів господарської діяльності та захист їх майнових прав.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі можна знайти чималу кількість публікацій щодо визначення суті конфліктів та їх класифікації, значення корпоративних конфліктів, їх впливу на економічну безпеку суб’єктів господарської діяльності та економічний розвиток України. Цими питаннями займалися дослідники та науковці Іоргачова М.І., Ковальчук Г.Р., Кужелев М.А., Лазуренко В.І., Лазуренко Ю.В., Педько А.Б., Подольчак Н.Ю., Рабошук А.В., Рибінцев В.О., Хацер М.В., Черпак А.Є. та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на чималу кількість публікацій у цій сфері дослідження, недостатньо виявлені особливості корпоративних конфліктів в сучасній Україні та причини їх виникнення. Це

зумовлює необхідність проведення додаткових досліджень з обраної проблеми.

Мета статті полягає в уточненні змісту корпоративних конфліктів, здійсненні класифікації їх видів та визначенні причин виникнення корпоративних конфліктів на підприємствах України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із стримуючих факторів розвитку економіки України є виникнення й поширення корпоративних конфліктів. Це відносно нове поняття в сучасній українській економічній літературі, поява якого зумовлена створенням господарських організацій корпоративного типу, зокрема господарських товариств. Основною передумовою корпоративного конфлікту є протиріччя, що виникають між інтересами суб’єктів корпоративних відносин. На цій основі слід з’ясувати суть понять «корпоративне управління», «корпоративні відносини».

Корпоративне управління – це система принципів, політики, чітко визначених рівнів відповідальності та підзвітності учасників підприємства, сформована з метою уникнення чи подолання конфліктів у ньому.

Метою корпоративного управління є створення та розвиток ефективних відносин між ключовими гравцями компанії (акціонери, учасники товариства, члени правління, топ-менеджмент, працівники, конкуренти, кредитори, інвестори, споживачі, органи державної влади тощо).

Таблиця 1

Тлумачення поняття «корпоративний конфлікт»

Групи авторів	Автор	Визначення
I	Подольчак Н.Ю., Ковальчук Г.Р. [3, с. 92]	Протиріччя між керівниками корпорації (членами правління) щодо диверсифікації, вибору сфери діяльності, встановлення інвестиційних пріоритетів тощо
	Данилова Е.І. [2, с. 35]	Зіткнення економічних інтересів сторін в системі корпоративних відносин між її учасниками у зв’язку з бажанням кожної змінити свій статус, що обумовлене протилежними цілями сторін в процесі стратегічного управління та контролю
II	Рибінцев В.О., Хацер М.В. [4, с. 98]	Боротьба суб’єктів корпоративних відносин за матеріальні та нематеріальні ресурси акціонерних товариств з використанням всіх наявних у них інструментів та методів впливу
	Лазуренко В.І., Лазуренко Ю.В. [5, с. 43]	Різновид юридичних конфліктів у сфері господарювання, які виникають між учасниками корпоративних відносин стосовно як приватних, так і публічних їх інтересів, наявність протистояння між різними органами управління в корпоративному товаристві або між учасниками таких товариств
	Самойленко В.В. [6]	Суттєві розбіжності між акціонерами акціонерного товариства (АТ), а також між акціонерами АТ і самим товариством в особі його органів управління з питань корпоративного управління товариством і його фінансово-господарської діяльності, викликані різноманітним розумінням акціонерами і посадовими особами АТ окремих положень корпоративного законодавства України
	Ліщинський М.П. [7]	Розбіжності (суперечки) між акціонерами (інвесторами) і менеджерами у зв’язку з порушенням прав акціонерів, які призводять або можуть призвести до позовів стосовно товариства, що контролює акціонера або керівників, з приводу рішень, які приймаються ними, дострокового припинення повноважень органів управління, істотної зміни у складі акціонерів
	Кужелев М.А. [8, с. 38]	Розбіжності між інтересами суб’єктів корпоративних відносин
	Іванова Є.А. [9, с. 18]	Розбіжності і суперечки між акціонерами товариства, акціонерами і менеджерами товариства, інвесторами (потенційними акціонерами) та товариством, які призводять до таких наслідків: порушення норм чинного законодавства, статуту чи внутрішніх документів товариства, прав акціонера або групи акціонерів; позови на товариство, його органам управління з приводу прийнятих ними рішень; дострокове припинення повноважень діючих органів управління; суттєві зміни в статуті товариства
Вінник О.М. [10]	Виникають лише між суб’єктами корпоративних відносин як носіями корпоративних інтересів – загально-корпоративного (до них належать: товариство, його органи, посадові особи), так і індивідуально-корпоративних (засновники, учасники/акціонери), і зазвичай характеризуються більш-менш активною поведінкою учасників конфлікту чи одного з них	
III	Брановицький В.В. [11, с. 66]	Корпоративний конфлікт є однією з передумов перерозподілу власності, з нього починається перша стадія перехвату контролю над об’єктом власності
	Степанов С. [12, с. 5]	Відкрите протистояння, в яке залучено два або більше учасників зі сторони акціонерів, менеджерів, членів ради директорів і, у випадку поглинання, потенційний захоплювач

У Господарському кодексі України корпоративні відносини визначаються як відносини, що виникають, змінюються та припиняються щодо корпоративних прав.

У науковій літературі визначення суті «корпоративних відносин» подається як «відносини, що виникають у процесі створення, функціонування та припинення господарських товариств за участю безпосередніх та опосередкованих учасників і забезпечують збалансовану реалізацію інтересів зазначених осіб»; «відносини, що виникають у процесі створення, функціонування та припинення господарських товариств за участю безпосередніх та опосередкованих учасників і забезпечують збалансовану реалізацію інтересів зазначених осіб»; «соціально-економічна категорія як складова системи суспільних відносин між учасниками, кожен з яких має чітко визначену позицію в процесі досягнення своїх інтересів і забезпечення ефективності діяльності» [2].

За своєю суттю, конфлікт – це відсутність згоди між двома і більше сторонами. Кожна із сторін бере участь в конфлікті і робить все, щоб була прийнята її точка зору або мета, і заважає іншій стороні робити те ж саме.

Більшість науковців стверджують, що корпоративні конфлікти впливають на стратегічний розвиток і безпеку компанії. Однак існують різні підходи щодо трактування поняття «корпоративний конфлікт» (табл. 1), зокрема визначення суб'єкта та об'єкта конфлікту.

Одна група науковців вказують на те, що корпоративний конфлікт виникає на вищих рівнях управління підприємством між керівниками корпорації стосовно вибору сфери діяльності підприємства, посилення конкурентних позицій на ринку, створення інвестиційних пріоритетів та вкладення ресурсів. Науковці [3] стверджують, що такі конфлікти ведуть до істотних позитивних або негативних наслідків, бо часто є визначальними у діяльності підприємства.

Друга група науковців зійшлися на думці, що корпоративний конфлікт є суперечкою між учас-

никами корпоративних відносин (акціонерами, членами правління) з приводу непорозуміння або порушення окремих положень законодавства з корпоративного управління, боротьби за матеріальні та нематеріальні ресурси акціонерного товариства, переслідування власних інтересів суб'єктів корпоративних відносин.

Третя група науковців пов'язує корпоративні конфлікти з перерозподілом власності [11], особливо при незаконному поглинанні підприємства [12]. Українська практика засвідчує, що перерозподіл власності, де є ознаки корпоративного конфлікту, відбувається внаслідок конфлікту інтересів основних власників, зміни та зловживань контрольованого менеджменту, а також за рахунок адміністративного впливу з боку представників органів державної влади та управління [11, с. 69].

На нашу думку, корпоративний конфлікт – це зіткнення інтересів, цілей учасників корпоративних відносин на вищому рівні управління компанії, а також інвестора (при «дружньому» поглинанні) чи рейдера (при «недружньому поглинанні») з приводу права власності на акції компанії і прав, які дають ці цінні папери.

Таким чином, до суб'єктів корпоративного конфлікту можна віднести акціонерів, членів правління, топ-менеджерів, інвесторів або рейдерів.

Об'єктом корпоративного конфлікту є права власності на акції компанії і права, які дають ці цінні папери (участь в управлінні, участь у розподілі прибутку компанії тощо).

Спори, пов'язані з питаннями корпоративного управління, можуть стосуватися: конфліктів інтересів членів правління або провідних виконавчих посадових осіб компанії; обрання членів правління та їх призначення; розміру винагород/премій, що виплачуються членам правління; звільнення членів правління/провідних виконавчих посадових осіб компанії; оцінки вартості акцій (стосовно емісії нових акцій чи облігацій, або «витіснення міноритарних акціонерів»); умов запропонованого поглинання; а також придбання активів компанії або розпорядження ними тощо.

Види корпоративних конфліктів

За суб'єктами	За видом правовідносин	За змістом	За структурою взаємовідносин	За тривалістю
<ul style="list-style-type: none"> • конфлікти між міноритарними і мажоритарними акціонерами; • конфлікти між акціонерами та менеджментом/апаратом управління компанії; • конфлікти між мажоритарними акціонерами; • конфлікти між акціонерами/апаратом управління та рейдером. 	<ul style="list-style-type: none"> • конфлікти, пов'язані із скликанням загальних зборів акціонерів; • конфлікти, пов'язані із формуванням органів управління компанії; • конфлікти, пов'язані із виплатою дивідендів; • конфлікти, пов'язані із додатковою емісією акцій; • конфлікти, пов'язані із створенням дочірніх підприємств та господарських товариств за участю акціонерного товариства; • конфлікти, пов'язані із реорганізацією компанії; • конфлікти, пов'язані із продажем акціонером акцій стороннім особам; • конфлікти, пов'язані із угодами щодо розпорядження значними активами компанії. 	<ul style="list-style-type: none"> • конфлікти, пов'язані із особистими інтересами індивіда; • конфлікти, пов'язані із професійною діяльністю індивіда. 	<ul style="list-style-type: none"> • приховані; • відкриті. 	<ul style="list-style-type: none"> • коротко-термінові; • затяжні.

Рис. 1. Класифікація корпоративних конфліктів

Більш детальна класифікація корпоративних конфліктів наведена у рис. 1.

Хоча управління конфліктами може мати позитивні результати і допомогти визначити важливі питання, що потребують вирішення, корпоративні конфлікти – це завжди погана новина для компанії. Вони можуть суттєво погіршити результати діяльності компанії, налякати інвесторів, збільшити безповоротні витрати в процесі виробництва, відволікти ресурси, спричинити зниження вартості акцій компанії, а у деяких випадках навіть паралізувати її діяльність. Якість управління компанією значною мірою залежить від запроваджених структур і правил. Відтак, перш ніж приймати рішення про здійснення інвестицій, інвестори дедалі ретельніше аналізують системи корпоративного управління країн та практики управління, наявні в окремих компаніях. Об'єктом аналізу є чинні правила, ефективність процедур реалізації нормативних актів, а також механізми врегулювання спорів, запроваджені в компаніях. Чим краще організоване управління компаніями, тим менша ймовірність виникнення спорів. У сучасних умовах господарювання перед керівником підприємства ставиться завдання мінімізувати негативний вплив корпоративних конфліктів та досягнути максимальної вигоди із нього.

Сьогодні стати жертвою рейдера, як однієї із сторін корпоративних конфліктів, можуть будь-які підприємства, що не мають чітко регламентованої системи управління, не підтримують актуального стану відомостей про підприємство, майно, не мають «зв'язків» в контролюючих органах, займаються диверсифікацією, або взагалі не мають нічого спільного з наведеним.

Криза в країні особливо сприяє появі та розвитку корпоративних конфліктів, оскільки розбіжності, які виникали між суб'єктами корпоративних відносин, вирішувались в межах компанії, а в умовах кризи – загострюються. Особливо це стосується компаній, які характеризуються слабким рівнем корпоративного управління. Так, з початку проведення антитерористичної операції на сході України бізнес-структури використовують нові способи заволодіння корпоративними правами. На даний час основними тенденціями розвитку корпоративних конфліктів в Україні є: участь у

конфліктах осіб з громадянством іншої держави, залучення в процес збройних формувань, видання судових рішень заднім числом від судів із зони АТО, зменшення ролі банків у захисті прав власності, списання боргів і відходу від розрахунку за позиками (тут використовуються найрізноманітніші варіанти – від інсценування фізичного зникнення людини в зоні АТО до переписування боргу на людей, зареєстрованих за місцем проживання на Донбасі) [13].

Таким чином, можна виділити основні причини виникнення корпоративних конфліктів:

1) недосконалість українського законодавства в цілому, що, як наслідок, створює прогалини та системні недоліки у функціонуванні державних інститутів, таких як судова система, органи внутрішніх справ, реєстраційні органи. Крім того, швидкість прийняття законодавчих змін перевищує швидкість їх реального виконання;

2) саме людський фактор, який може включати в себе бажання швидкої наживи. Багато власників активів, розташованих у східних і південних областях України, перебуваючи під загрозою геополітичних зрушень, замислюються про перенесення потужностей вглиб країни – відповідно, націлені на оволодіння новими територіями. У подібних умовах значно активізуються любителі «поживитися на чужому горі», зокрема рейдери [14];

3) адміністративне втручання в економіку органів державної влади та їх посадовців;

4) безкарність таких процесів, існування в країні «філософії всездозволеності» [15];

5) низька корпоративна культура акціонерів та керівництва акціонерного товариства, незнання корпоративного законодавства.

Висновки. У результаті проведених досліджень уточнено суть поняття «корпоративні конфлікти» та виявлено, що такі конфлікти мають вагомий вплив на стратегічний розвиток та економічну безпеку підприємства. Визначено критерії класифікації корпоративних конфліктів. Встановлено, що політико-економічна криза в Україні сприяє розвитку корпоративних конфліктів, а також появі нових способів заволодіння корпоративними правами.

Подальші дослідження слід спрямувати на вивчення впливу конфліктів інтересів на виникнення корпоративних конфліктів.

Список літератури:

- Ормоцадзе М. Хто і навіщо провокує корпоративні конфлікти в Україні / М. Ормоцадзе // Forbes Україна [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://forbes.ua/ua/business/1394260-hto-i-navishcho-provokue-korporativni-konflikti-v-ukrayini>.
- Данилова Е.І. Місце конфлікту в системі корпоративних відносин: європейський та вітчизняний досвід / Е.І. Данилова // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – 2014. – Вип. 39. – С. 32–35.
- Подольчак Н.Ю. Місце та види управлінських конфліктів у сучасній системі менеджменту підприємства / Н.Ю. Подольчак, Г.Р. Ковальчук // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2012. – № 748. – С. 88–95.
- Рибінцев В.О. Сутність та класифікація корпоративних конфліктів / В.О. Рибінцев, М.В. Хацер // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2012. – № 748. – С. 95–99.
- Лазуренко В.І. Корпоративные конфликты: рейдерство / В.І. Лазуренко, Ю.В. Лазуренко. – Донецьк : Світ книги, 2012. – 656 с.
- Самойленко В.В. Корпоративные конфликты в акционерных обществах: юридические решения практических ситуаций / В.В. Самойленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://asterslaw.com/upload/iblock/cfa/vvs_061.pdf.
- Ліщинський М.П. Сутність та причини корпоративних конфліктів в аграрних корпоративних структурах / М.П. Ліщинський [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.nubip.edu.ua/15936/1/121mp.pdf>.
- Кужелев М.А. Корпоративные конфликты: сущность, виды и механизм защиты интересов собственников / М.А. Кужелев // Економіка і організація управління. – 2010. – Вип. № 1(7). – С. 32–40.
- Иванова Е.А. Анализ корпоративных интересов промышленных предприятий в современной экономике России / Е.А. Иванова // Вестник Таганрогского института управления и экономики. – 2014. – № 2. – С. 18–19.
- Вінник О.М. Корпоративні конфлікти та зловживання корпоративними правами в акціонерних товариствах: традиційні та інноваційні способи попередження й розв'язання / О.М. Вінник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2012/06/%D0%9E.-%D0%9C.-%D0%92%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>.

11. Брановицький В.В. Корпоративний конфлікт як невід’ємна складова ринкових взаємовідносин / В.В. Брановицький // Бізнес Інформ. – 2014. – № 7 – С. 65–70.
12. Степанов С., Габдрахманов С. Корпоративные конфликты в современной России и за рубежом / С. Степанов, С. Габдрахманов. – М., 2011. – 140 с.
13. Ормоцадзе М. За законами военного часу: в Україні почастішали корпоративні конфлікти / М. Ормоцадзе // Forbes Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/ua/business/1386886-za-zakonami-voennogo-chasu-v-ukrayini-pochastishali-korporativni-konflikti>.
14. Сердюк В. Як захистити свій бізнес від рейдерів? / В. Сердюк // Forbes Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1400758-yak-zahistiti-svij-biznes-vid-rejderiv>.
15. Дубровик А. Штурм власності / А. Дубровик // День [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.day.kiev.ua/uk/article/ekonomika/shturm-vlasnosti>.
16. Перхач О.Л., Подольчак Н.Ю. Корпоративні конфлікти та методи їх подолання : [навч. посіб.] / О.Л. Перхач, Н.Ю. Подольчак. – Львів : Львівська політехніка, 2014. – 210 с.

Перхач О. Л.

Национальный университет «Львовская политехника»

СУЩНОСТЬ, КЛАССИФИКАЦИЯ И ПРИЧИНЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ КОРПОРАТИВНЫХ КОНФЛИКТОВ

Резюме

Исследована сущность понятия «корпоративные конфликты». Определены критерии классификации корпоративных конфликтов. Выявлены основные причины возникновения корпоративных конфликтов в современных условиях хозяйствования в Украине.

Ключевые слова: конфликт, корпоративный конфликт, корпоративное управление, корпоративные отношения.

Perkhach O. L.

National University «Lviv Polytechnic»

THE ESSENCE, CLASSIFICATION AND CAUSES OF CORPORATE CONFLICTS

Summary

The essence of the concept of «corporate conflicts» was investigated. The criteria of classification of corporate conflicts were discovered. The basic causes of corporate conflicts in the modern business conditions in Ukraine were explored.

Keywords: conflict, corporate conflict, corporate governance, corporate relations.

УДК 658.511:65.005

Петухова О. М.

Чорноштан Г. Г.

Национальный университет харчових технологій

ОГЛЯД СУЧАСНИХ МЕТОДИК ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ В СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Досліджено теоретико-методичні аспекти економічної діагностики в системі корпоративного управління. Узагальнено і систематизовано методи економічної діагностики. Проведено критичний огляд комплексних діагностичних методик і сформовано критерії вимог до методики економічної діагностики в системі корпоративного управління.

Ключові слова: економічна діагностика, метод, методика, корпоративне управління, показники.

Постановка проблеми. Актуальність проведення аналітичних, оцінних і діагностичних процедур на кожному господарюючому об’єкті з метою прийняття ефективних управлінських рішень не викликає сумнівів у дослідників і учасників ринкових відносин. Зростання різноманітних ризиків і ступеня невизначеності економічного розвитку підвищує актуальність теми всебічної, комплексної економічної діагностики підприємств. Така діагностика потребує розробки ефективної діагностичної системи, створеної відповідно до потреб власників, менеджменту всіх ланок та інших зацікавлених осіб.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Опис і класифікація кількісних і якісних способів і прийомів економічної діагностики докладно викладено в працях Кузьміна О.Є., Мельник О.Г., Кривов’язюка І.В., Мниха Є.В., Момот Т.В., Юриної Е.І. та ін. Вченими охарактеризовано і узагальнено методи економічної діагностики діяльності підприємств.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом з тим в працях вчених бракує систематизації наведених методів, а також їх критичної оцінки. Подальшої розробки також потребують дослідження з приводу збалансу-